

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Cuvântarea

P. Sf. Sale Episcopului Grigorie, ținută în 18 Noembrie a. c. la Congresul „Astrei” în Caransebeș.

Sire,

Inalt Prea Sfinte Părinte Președinte.

Fericiți suntem noi astăzi că în numele bisericii ortodoxe române putem aduce Astrei omagiul nostru în prezența Majestății Sale preaiubitului nostru rege Carol al II-lea.

Marele suflet al Majestății Sale s'a lămurit în mijlocul obuzelor dela Oituz, Predeal, și Jiu, pe Cireșoala, la Mărășești și Mărăști. Cu ochii luminați ai sufletului Său vede toate crucile de mesteacăn, brad și de stejar, ce străjuesc la căpătâiul eroilor, cari cuminecați în potirul legii ortodoxe s'au adus pe sine jertfă pe Altarul înfrățirii tuturor Românilor. Cu prilejul sărbărilor culturale dela Cluj, Majestatea Sa a spus că jertfele eroilor noștri trebuiesc întregite prin virtuți și cultură, ca să stăm alături de națiunile civilizate ale lumii. Sfântă este pentru biserică noastră aceasta țintă a Majestății Sale și ne bucurăm că Majestatea Sa, tot la Cluj, a spus că munca nu e numai cheltuială de energie, ci și o credință.

Munca prin credință este idealul M. Sale și al neamului românesc, căci cu prilejul suirii

pe tron M. Sa a zis: „idealurile neamului meu au fost idealurile mele”.

Biserica noastră ortodoxă sfințește cu sufletul curat aceste idealuri ale culturii. Alexandru Cel Mare a spus odinioară că dorește să învețe dela Aristot înțelepciune, căci dela Regele Filip, tatăl său, a avut destul prin nașterea trupească.

M. Sa Regele Carol II, are dela gloriosul Rege Ferdinand și lumina înțelepciunii, pe care acum o ține în mâini ca rege al culturii.

Biserica noastră Vă însoțește, Sire, și Vă binecuvintează pe acest drum, muncind în legătură cu Astra în duhul lui Șaguna și în duhul strămoșesc. Dacă Alexandru cel Mare în tinerețe a făcut cuceriri, avem nădejdea neclătită că și M. Sa va birui, muncind și patronând cultura românească.

Prin luptă la biruință, prin biruință la cununa, care să înpodebească pe toți Români acum și pururea și în vecii vecilor. Să trăiți Sire!

Trăiască România!

Trăiască „Astra”!

Circulară

cătră On. membrii ordinari și adhoc ai adunării protopopești (sinodul ppesc) a tractului BUTENI.

Pe baza mandatului de sub Nr. 3001/1930, primit dela Veneratul Consiliu eparhial ort. român din Arad și în conformitate cu dispozițiunile cuprinse în art. 15 și 16 din Regulamentul pentru procedură la alegerea de protopop, precum și în art. 69 și 70 din Statutul pentru organizarea bisericei ort. române, — prin aceasta convoc Adunarea protopopească electorală, în ședință extraordinară, pentru efeptuirea alegerii de protopop, al tractului BUTENI pe: JOI în 18 Decembrie a. c. la orele 9 a. m., în sf. biserică ort. română din BUTENI.

Ședinței adunării protopopești îi va premerge sf. liturghie, împreună cu chemarea sf. Duh.

Arad, la 25 Noembrie 1930.

Protopresbiter: Ioan Georgia
comisar cons. eparhial.

VORBIREA

părintelui Dr. GH. CIUHANDU, rostită în Brașov, la 11 Nov. a. c. în adunarea generală a Asociației clerului „A. Șaguna“.

III.

Inalt Prea Sfințite Părinte Mitropolit!

Onorat Congres!

Mă simt dator să Vă cer scuze pentru lungimea acestui cuvânt, pe care însă, eu îl credem ca absolut necesar pentru a fixa cadrele și unele din motivele, istorice și actuale, între cari trebuie să decurgă preocupările și lucrările acestui congres, ce trece departe peste înfățișarea unei adunări profesionale.

De aceea, văzându-Vă adunați aici într'un număr așa de frumos, dau expresiune celei mai sincere bucurii, mai ales pentru că pot să *remarc aici un fenomen, ce ne încurajează mult: prezența unui însemnat număr de intelectuali mirâni și participanți din rândurile poporului nostru.*

Da, așa este frumos și bine, când e vorba despre soarta Bisericii, ca astăzi, — căci, după un cuvânt dela anul 1848 al Patriarhilor orientali cătră Pius IX, Papa Romei, ¹⁾ în sfânta Biserică ortodoxă, nu numai Ierarhia, ci și Poporul credincios, este factor de păstrarea patrimoniului spiritual.

Deci, cu voia și binecuvântarea Inalt Prea Sf. Voastre, Părinte Mitropolit, mulțumesc lui Dumnezeu pentru aceasta concentrare de forțe, pe care o constat aici, și Vă rog s'o binecuvântați pentru a spori ea pe viitor, în număr și în realizări.

Cum era, prea firesc, ca *I. P. Sf. Voastră* să nu lipsiți nici dela acest Congres, mă simt plăcut îndatorat a Vă mulțumi, în numele Congresului, și pentru osteneala de acum, și să Vă salut, în numele tuturor, cu cea mai profundă venerațiune.

Același sentiment de reverință o exprimăm, salutând în mijlocul nostru pe *Prea Sfințitul* Arhiepiscop *Andrei Crișanul*, care prin prezența și încurajarea ce ni-o dă, ne înalță moralul pentru misiunea sfântă ce avem de îndeplinit.

Salut în mijlocul nostru pe dl. *general Butnoiu*, ca reprezentant al vitezei Armate Române, pentru care noi, purtătorii spadei Cuvântului Dumnezeesc, avem toată admirația și grațitudinea.

Salut mai departe, pe dl. *Dr. Cornel Voicu*, în reprezentanța județului și a orașului Brașov, în conștiința, că împlinim porunca sfântului Pavel despre cinstirea diregătorilor publici, după cum, credem, și aceste autorități se vor inspira bucuroase, din exemplul înaintașului lor Hans Benkner de aici, pentru binele sfintei noastre Biserici.

Salut călduros între noi, cu dragostea lui Hristos care ne leagă, pe reprezentanții cultelor protestante: d. protopop evanghelic-luteran *Nikodemus*, pe d. *Csia Pál* din partea confe-

¹⁾ După profesorul rus Sava ov (informația d-lui profesor universitar Dr. S. Dragomir).

siunei ev. reformate, apoi pe d. *Kováts Lajos* din partea confesiunii unitare, — și-i rog să creadă că noi suntem deopotrivă apărători ai drepturilor tuturor cultelor din țara noastră.

Salut din inimă pe d. *Popescu Tudor*¹⁾ secretarul general și delegatul Societății ortodoxe-naționale a Femeilor române, trimițând cele mai călduroase mulțumiri către D-na presidentă principesa *Alexandrina Gr. Cantacuzino*, căreia-i trimitem și sentimentele noastre în nemărginita durere familiară, ce a ajuns-o.

Iar dintre cei, cari ni sunt dragi și scumpi nu numai prin sânge și prin slujirea binelui public, ci și prin legături — să zicem — profesionale, salut aici pe P. C. Sa *Părintele Petre Partenie*, Directorul Seminarului Central din București. Și îl salut, nu numai în aceasta statornică și remarcabilă calitate a Sa, ci și — mai ales — ca pe președintele Asociației Generale a Clerului ortodox din România.

Salut cu drag pe revizorul școlar de aici, d. *Romulus Cosma*, pentru aceeași frățescă legătură, în care Preoțimea se găsește în raport cu Școala.

Salut la fel pe PP. CC. Părinți *Dr. I. Vască*, rectorul Academiei teologice dela Cluj, *Dr. Gh. Popovici*, profesor de teologie la Arad, reprezentanți ai Academiei teologice; — în care calitate remarc bucurios și prezența d-lui rector dela Sibiu *Nic. Colan*, secretarul nostru general.

Nu mai puțin salut cu drag *colegiul profesoral* al acestei școale ce ne găzduiește, în frunte cu directorul său, d. *Ion Moșoiu*, pe care-l leagă de noi și condeii său.

Salut cu multă bucurie sufletească frumoasa cunună de *intelectuali mireni* și alți frați creștini, cari au ținut de cuviincios a se înfățișa în număr așa de frumos la acest congres.

Salut în persoana d-lui *Liviu Buzdug*, pe reprezentantul studenților teologi, cari încă din școală caută legăturile cu noi.

Salut în sfârșit pe toți acei frați scumpi și oaspeți îndatoritori, cari prin prezența lor aici, ridică prestigiul acestei întruniri și ne sporesc încrederea în misiunea ce avem de îndeplinit.

Intre acestia, dați-mi voie să fac o plăcută mențiune de *reprezentanții ziarelor* din capitală: d. *Canarache* dela „Adevărul” și „Dimineața”, d. *Tutoveanu* și d. *Popescu* dela „Curentul”, d. *Iordache* dela „Universul”, mulțumindu-le res-

pectuos, precum și celorlalți ziariști, pentru atențiile ce ni le dau și le nădăjduim pentru viitor în o și mai mare măsură, pentru cauza publică și patriotică ce o reprezentăm.

Incheind cu acest frățesc salut, declar congresul nostru *al zecelea* de deschis.

Sfințirea capelei Arad-Grădiște.

Comuna bisericească Arad-Grădiște este situată în partea de răsărit a orașului Arad, formând o suburbie. În trecut această suburbie era o mică prelungire a orașului, populată de Unguri. Împlinirea visului secular — unirea tuturor Românilor — a deschis cale spre fericire și bietului Român aruncat de soarte numai la coarnele plugului, și l-a îndemnat să plece spre oraș. Din toate unghiurile județului și a țării au pornit românașii noștri să se adape la izvoarele de câștig din oraș, și s'au așezat pe aceste plaiuri, împopulând partea aceasta de oraș. Crescuți în atmosfera religioasă a satelor, n'au dat uitării aceste nobile amintiri, ci au căutat din răspuțeri să înfăptuiască în mijlocul comunei lor bisericești un izvor de apă duhovnicească.

Nu a trecut mult timp și iată că frumoasa dorință s'a realizat. În ziua de 9 Noembrie 1930 s'a sfințit paraclisul de către însuși Prea S. Sa Părintele Episcop *Dr. Grigorie Gh. Comșa*.

Firul festivității s'a tors în felul următor:

În 8 Noembrie, la orele 4 s'a oficiat Vecernia Mare în noul lăcaș al Domnului de către *Pr. Cornel Mureșan*, iar în seara zilei, la orele 7 seara, s'au oficiat Deniile, după tipicul pogorării Duhului Sfânt, de către *I. P. C. Sa Păr. Arhimandrit P. Morușca*, *P. C. Sa Tr. Vățlan*, *protopopul tractual* și *Pr. C. Mureșan*, în asistența unui număr mare de credincioși.

I. P. C. Sa Păr. Arhimandrit P. Morușca, la sfârșitul Deniilor, a vorbit în cuvinte dulci și convingătoare despre Biserica lui Hristos și ajutorul lui Dumnezeu în lucrurile noastre.

În 9 Noembrie, la orele 9 dimineața, s'a celebrat serviciul sfințirii apei mici prin rugăciunile *I. P. C. Păr. Arhimandrit P. Morușca*, *P. C. Sa Păr. Tr. Vățlan*, *C. Sa Păr. Sabin Ștefea* și *C. Sa Păr. C. Mureșan*.

La ora 10, toată suflarea românească din noua parohie primește „Mirele” la granița parohiei, lângă poarta triumfală decorată frumos cu flori și verdeață. Poporul își manifesta simpatia și dragostea prin exclamări de „Trăiască P. S. Sa Părintele Episcop”. În numele orașului a binevenat pe *P. S. Sa Dl. Constantin Popa*, consilierul cult. a orașului Arad, cu următoarea cuvântare:

Prea Sfințite Părinte,

Ziua de astăzi este o zi de sărbătoare dublă pentru credincioșii sfintei noastre biserici din acest

¹⁾ Mai târziu, ni-a sosit și *I. P. Cuv. Sa arhimandritul Iuliu Scriban*, profesor universitar, care, dimpreună cu d. *Popescu Tudor* au fost proclamați, de către Congres, ca *membri de onoare*, pentru râvna și priceperea, pe cari le depun necontent pentru binele sfintei Biserici și a Clerului ortodox.

suburbliu. Întâi sărbătorind ziua sfintei Dumineci, iar în al doilea rând fiindcă astăzi au fericirea să salute în mijlocul lor pe Prea Sfințitul lor Episcop Grigorie, care în nemărginita Sa dragoste ce poartă pentru Sfta malcă biserică, al cărei demn reprezentant este, precum și pentru filii săi, a binevoit să vină personal în mijlocul lor pentru a le sfinți modestul lăcaș al Domnului și a le da arhierescă binecuvântare.

Credincioșii noștri din acest suburbliu, Prea Sfințite, deși sunt în partea cea mai mare oameni fără averi și dare de mână, recrutându-se în cea mai mare parte din modești slujbași și muncitori, — totuși păstrând cald în inimile și sufletele lor cea mai scumpă comoară moștenită dela părinții, moșii și strămoșii lor, și-au dat seamă că așa cum înaintașii noștri pe vremuri, pe orice dealuri și coline, unde era hărăzit să se așeze, mai întâi ridicau un lăcaș Domnului, în care să adunau pentru a înălța rugăciuni către Tatăl cel ceresc, — sub înțeleapta conducere a Părintelui lor sufletesc și a altor binevoitori, au început și ei, ca furnicele cele harnice, să-și strângă materialul necesar la construirea lăcașului Domnului, unde în zile de Dumineci și sărbători să se poată și ei aduna și închina Domnului.

Mare și nespusă este, Prea Sfințite, azi bucuria acestor credincioși, când își văd visul lor realizat și știu că de azi înainte și ei au lăcaș sfânt, — deși încă foarte modest, — carele în toate Duminecile și Praznicele îi cheamă pentru a se ruga într'ânsul.

În numele Primăriei acestui Municipiu și în special în numele locuitorilor din acest suburbliu Vă mulțumesc călduros, Prea Sfințite, pentru osteneală și bunăvoință, Vă zic un bine a-Ți venit și rog pe Tatăl Ceresc să Vă țină sănătatea întru mulți ani fericiți.

Să trăiți Pres Sfințite!

Prea Sfințita Sa, mulțumește pentru dragostea cu care este primit și binecuvântă asistența.

În momentul acesta doi copilași oferă Prea Sf. Sale buchete de flori, cu următoarele exclamări: Primiți, Prea Sfințite Stăpâne, flori din mâinile noastre de copii, este simbolul dragostei cu care Vă primește parohia Arad-Grădiște.

Dela poarta triumfală, Prea Sf. Sa, cu suita Sa și înconjurat de popor, este petrecut până la locuința Dlui Inginer Vladimir Eșanu, iar de aici dus în procesiune, înconjurat de I. P. C. Sa Păr. Arh. mandrit P. Morușca, P. C. Sa Păr. Mihai Păcățian, consilier eparhial, P. C. Sa Păr. Traian Vațian, protopopul tractului, C. Sa Păr. Sabin Ștefea, C. Sa Păr. Cornel Mureșan și diaconii: Mihai Măcinic și Ion O. Iancu, — spre paraclisul nou zidit.

Dela intrarea în curte și până la bisericuță, P. S. Sa este condus printre două ghirlande de flori albe, iar două ingerase de fetițe în alb, aștern petale de flori în calea „Mirelui“. Aceasta manifestare a micuțelor ingerase impresionează lumea până la lacrimi. Urmează

însași sfințirea paraclisului, revărsarea darului Duhului Sfânt prin rugăciuni și ungerea cu sf. Mir prin mâinile Prea Sfințitei Sale Părintelui Episcop.

Sfânta Liturghie este pontificată de Prea Sf. Sa încunjarat de clerul amintit. Răspunsurile liturgice au fost date de către corul Acad. Teologice din Arad, condus de maestrul At. Lipovan. În asistență am remarcat pe Dl. General Bălăcescu, comandantul Diviziei I. Cav. însoțit de aghiotant, Dl. Const. Popa, consilierul orașului Arad, Dr. E. Velciu, senator, Colonel Vlad, asesorii Dr. Gheorghe Ciuhandu, Simion Stana, preotul T. Draia, D-na Ascaniu Crișan, D-na Dr. Nic. Popoviciu, D-șoara Ana Cornea și alții.

În cursul sfintei Liturghii P. S. Sa Păr. Episcop a binevoit a împărtăși sf. taină a preoției diaconului Ioan O. Iancu pentru parohia Dieci, și cand. de preot Filip Doboș taina diaconiei. La Priceasnă, Păr. C. Mureșan face următoarea dare de seamă:

(Va urma)

Radna culturală.

Activitatea femeilor române ortodoxe din Radna.

Zilele trecute am avut rara ocazie de a asista la o serbare românească, organizată de Societatea femeilor ortodoxe române de sub presidenția activei Dne protopop Givulescu. Această bine reușită serbare s'a dat în scopul ajutorării orfanilor și a Sf. biserici. Conștile de nobilul scop, societatea selectă românească din loc a luat parte în număr satisfăcător, acordând bine meritata atenție serbării culturale. Programul bine alcătuit al serbării a fost mult gustat de publicul participant, datorită diletanților, cari s'au prezentat bine. Bucățile de cor au fost executate cu precizie de către corul bisericesc, iar plesa nemuritorului Caragiale, „O noapte Furtunoasă“, a fost redată bine. Buna interpretare ce au dat-o tinerii diletanți piesei ne determină a distinge artisticul joc al Dl. G. Crișovan, care ne-a dat un veritabil „Titrică inimă rea“, apoi Sirca, Dabu, Crăluț, Imbroane, merită mențione. Deasemenea nu putem încheia fără să remarcăm simpaticele Dne Florica Dr. Săbău și Luci Ciorgariu, cari în virtutea talentelor de cari se bucură, au contribuit în mare parte la reușita serbării. Iar dansurile naționale executate cu artă, în special de către simpaticele Nuți Bogdan, au fost răsplătite cu furtunoase aplauze. Serbarea a luat sfârșit printr'o bucată de cor bine studiată. Admirăm laudabila inițiativă a Femeilor române din Radna, cari în timp relativ atât de scurt au realizat acțiuni demne de toată aprecierea. Serbarea a lăsat frumoase impresii în rândurile publicului rădnan.

Se zice că față de aceasta serbare dl. pretor Ștefanică a avut o atitudine nescuzabilă.

Horia Vișoiu

Zi de sărbătoare în parohia Giarmata.

Acum 4 ani s'a înființat în comuna Giarmata parohie, care parohie a fost administrată de cătră pâr. Virgil Popoviciu din Ghiroda. În urma înmulțirii credincioșilor, aceasta parohie a dorit să devie de sine stătătoare și după multe stăruințe, visul li s'a împlinit.

Ocupând postul de învățător din aceasta comună Dl. Filip Doboș, care a fost absolvent de teologie, în zilele de 8, 9 și 11 Noemvrie a. c. a fost hirotonit pentru această parohie din partea P. S. Sale Episcopul Grigorie al Aradului, iar în ziua de 16 Nov. a. c. i-s'a făcut introducerea în amintita parohie.

Introducerea a făcut-o, în cadrul unei sărbători frumoase, pâr. protopop Dr. P. Țiucra.

Sfânta liturgie se servește în sobor de cătră Dl Protopop și de preoții adunați în cerc religios și ședința „Astrei“.

La priceasnă pâr. protopop Dr. Patrichie Țiucra ține o predică foarte instructivă despre aproapele nostru, din evanghelia zilei și milostenie, iar la urmă arată însemnătatea și chemarea preotului

Declarându-l de introdus în aceasta parohie pe noul preot Filip Doboș, îi îndeamnă a-i da ascultare ca unui părinte adevărat, iar pâr. Popoviciu îi mulțumește pentru multa grijă ce a avut-o în timpul administrării.

După aceasta răspunde noul introdus în parohie, aduce mulțumiri și recunoștință Prea Sfințitului Părinte Episcop Grigorie, pentru darul cu care a binevoit a-l împărtăși. Mulțumește Prea Cucernicului Protopop pentru sprijinul dat.

Părintele Popoviciu în cuvinte mișcătoare își ia adio dela parohieni, aducându-le aminte de multele greutăți întâmpinate cu înființarea acestei parohii.

La vecernie predică pâr. Popoviciu din Ghiroda, despre creșterea copiilor și raportul lor cu părinții, cu școala și cu biserica.

Aceasta predică este ascultată cu mare interes, fiind foarte instructivă, mai ales la noi în Bănat, unde e moda 1 copil. Țara Românească numai așa poate prospera, dacă va avea fii sănătoși la corp și suflet.

După predică, noul preot, care este și învățător la aceasta școală, s'a produs cu elevii săi, cari au fost ascultați cu multă sete.

La finea programului pâr. Protopop mulțumește poporului pentru dragostea manifestată, dă sfaturi foarte instructive poporului.

După aceasta s'a ținut o conferință instructivă, din partea „Astrei“, relativ la sănătatea poporului.

Un participant.

Excursiunea din Bucovina.

(Note și impresii.)

Al III-lea Sobor misionar ținut în toamna anului curent în Cernăuți, a prilejuit participanților fericita ocazie să cunoască pământul „Țării Moldovei“, bogat în amintiri și relicvii istorice. Când am călcat mai întâi pe moșia lui Alexandru cel Bun și a lui Ștefan cel Mare și Sfânt, după o lungă călătorie, în care am atins Cehoslovacia și Polonia, fiori tainici de patriotism au copleșit sufletul nostru. Amintirile scumpe ale trecutului nostru glorios, de pe aceste platurii, au pășit năvalnic în conștiința noastră. Căldura credinței marilor voievozi și boierii citori de sfinte lăcașuri, a desghiețat scepticismul nostru sufletesc. În fața mărețelor monu-

mente istorice, noi epigonii, ne simțeam atât de mici, încât abia cutezam să le atingem măcar cu privirea. Tina de pe ochiul minții, precum și praful depus de zăduful zilei asupra duhovniceștilor noastre încălțăminte, le-am scuturat, ca nu cumva ale noastre streine graiuri și nevrednice simțiri să profaneze sfintele locuri. Epopeia sublimă a mult încercatului nostru neam românesc, se desfășură măreț înaintea ochilor noștri sufletești. Ceeace învățăm odinioară la istorie, acum pareă o realitate dinamică. Dulcea reverie reînvia trecutul. Figurile marilor voievozi, cinstitori de Dumnezeu și iubitori de Țară, pareau a-se întruchipa, aveau, în moșnenii și răzeșii moldovenesți întâlăniți în cale, cu plete lungi, în port național, cuviincioși, blânzi și temători de Dumnezeu.

După încheierea celui de al III S.bor misionar, se face excursie la sf. Mănăstire Putna. Marți în 30 IX la ora 7 a. m. două automobile conduc pe înalții terarhi Dr. Nectarie Cotlarciuc, mitropolitul Bucovinei, însoțit de Prea Sfințita Sa Dr. Grigorie Gh. Comșa, Episcopul Aradului, apoi Prea Sfințitul Arhleru Grigorie Leu Botoșăneanul dela Iași și I. Prea Cuv. Arhimandritul Iuliu Scriban. Alte 2 autocamioane transportă pe congresiștii. Șoselele apusenești și extrem îngrijite ale Bucovinei ne-au scutit de oboseală. Abia am părăsit Cernăuți, într-o senină dimineață de toamnă, din nemărginirea zării se ivesc conturile suburbiilor: Țețina și Roșă. Înălțând dealungul șoselei atingem comuna Mihalcea, cu circa 3000 locuitori, majoritatea răzeși moldoveni. Este locul nașterii folcloristului român Zaharie Voronca. Dealungul șoselei pădurile întinse de brad și fag, ale fondului religios, ne mângăiau privirile. Eram tocmai în țara fagilor, în Bucovina. Treceam apoi prin comuna Camena cu circa 2000 loc. Biserica frumoasă și casa parohială ca o vilă, precum în general sunt casele parohiale în Bucovina, se înălțau discret din mulțimea pomilor. Stilul clădirilor, cu prispa caselor, cu aranjarea gospodăriilor, până și gardurile împrejmuitoare, toate denotă, pentru cel inițiat, originea noastră comună etnică.

Trecem apoi cu mare viteză peste râul Siret, botezat de Unguri: șzeretem, șzeretem, prin orașelul Storozijneț. Atingem în drumul nostru com. Pudenți, memorabilă prin curtea familiei nobile Volcinschi. În drum spre sf. măn. Putna, trecem păraul Putnașoara, neînsemnat vara, dar foarte repede și năvalnic primăvara și iarna. Dovadă abia lată de nisip. Distanța dintre Cernăuți și Putna este aproximativ 100 km. Locurile pitorești, pământul roditor, panorama minună, spontan ne aducea aminte de versurile poetului dela Mircești:

„Dulce Bucovină
Veselă Grădină
Cu pomi roditori
Cu mândri feciori!“

(Urmează)

Cum să cumpărăm?

— Scumpul mult pierde. —

A ști să-ți cumperi lucrurile trebuitoare, pe cari nu le poți face cu mâna ta, nu-i o treabă ușoară. Fericit e cel ce nu are nevoie să cumpere multe de toate, mai ales în zilele grele de azi, când prețurile cerealelor au scăzut într'un chip primejdios, iar uneltele și alte scule și mărfuri dela târg, au rămas la aproape aceleași prețuri ca și mai înainte. Dar aproape nime nu mai poate trăi azi și nu-și mai poate purta gospodăria, fără să fie silit a cumpăra și din târguri multe lucruri.

În toată vremea omul cu scaun la cap se gândește mult până ce dă banul din pungă, dar cumpănește și mai îndelungat marfa sau unealta pe care o cumpără. În scumpetea de azi, când banul se câștigă așa de greu, trebuie să băgăm de seamă pe ce dăm banul când îl dăm.

În cumpărături dela oraș, țaranul român n'a fost niciodată prea iscusit. Negustorii, din toate părțile țării, știu că românul când vine la târg, când intră într'o prăvălie din oraș sau de pe sate, caută marfa cea mai ieftină. Numai când e vorba de zorzoane femelești, sunt unli și mai ales unele cari cumpără și scump, chiar când marfa nu face prețul cerut.

La cumpărarea uneltelor de trebuință, ca și a mărfurilor de folosință, cum sunt încălțămintele, ștofele, săteanul se târgulește de mama focului și se oprește asupra lucrurilor celor mai lesne, fără să se gândească bine că dacă ar da cu câțiva lei mai mult, ar putea avea o unealtă cu mult mai bună, o marfă cu mult mai trainică.

Ori care ar fi negustorul, în prăvălia sau șatra căruia intră românul pentru astfel de târguleli, îi arată ce are mai rău, pentru că marfa rea e cea mai lesne și românul se lăcomește la ce este ieftin.

De veacuri, de când ne cunosc negustorii străini, au ajuns să-l poată deosebi pe român dintre toate națiile, de pe marfa care o cumpără, sau mai bine după prețul ei. El știu că cine întreabă după prețul cel mai mic e român, chiar dacă nu ar vorbi românește.

Astfel, de sute de ani, marfa și unealta cea mai rea, cea mai puțin trainică, se vinde la sătenii noștri. Mulți negustori străini, de toate limbile, s'au îmbogățit între români, și dela ei, folosindu-se de această slăbiciune a noastră.

Au venit pe satele sau în orașele noastre cu marfa într'o deseagă, sau nici atât, și din câțiva ani și-au cumpărat case și averi.

Românul nostru, când negustorul îi cere pe o unealtă sau o marfă osută de lei și i-o lasă cu treizeci, crede că el l-a păcălit pe negustor, și iasă din prăvălie luminos, ca după o biruință. El nu știe că duce un lucru, care prețulește zece ori cinsprezece lei. Săteanul nostru, dacă izbutește să scârțeze pre-

țul la jumătate, îi pare că a făcut un târg foarte bun.

De aceea oamenii noștri umplu prăvăliile negustorilor necinstiți, cari cer mult, să albă de unde lăsa, cari în marfa cea mai proastă, și înconjură pe negustorii cari nu lasă mult din preț. Și nu cred în ruptul capului, că dacă ar cumpăra dela aceștia din urmă, ar nimeri cu mult mai bine, fiind marfa lor mai bună.

Slăbiciunea asta a românului se va datorii mai multor pricini: lipsel banilor, cari niciodată nu au îmbulzit pe țaranii noștri; nepriceperii la mărfurile și uneltele ce le cumpără din târg; zgârceniei.

Unealta bună, ca și marfa bună, aduce însă mai mult folos decât trei sau patru rânduri de unelte sau mărfuri rele. Și de aceea, credem că a sosit vremea să se gândească și sătenii noștri, că prea mult păgubesc cumpărând numai marfă rea și ieftină, și prea tare îmbogățesc și azi pe negustorii speculanți, cari trăiesc tot mai mulți între noi, chiar pentru această slăbiciune a românului.

Plugul.

Multe unelte și felurite mașinării a izvodit mintea omenească în curgerea vremurilor, dar nici una din ele nu se poate măsura cu plugul, oricât de puternice, oricât de grozave, oricât de minunate ar fi.

În mersul ei înainte, omenirea nu mai are nevoie azi de uneltele pe cari le-a scornit ieri.

Toate trec.

Împărății puternice se prăbușesc, orașe mari cad la pământ, cetăți ferecate se fac pulbere, noroade numeroase pier în negura veacurilor, piscurile munților se macină de vreme și se surpă, apele își croiesc pe alocuri alte măci.

Numai plugul rămâne.

Pe unde au fost odată măndre palate sau cetăți năpraznice, el trece biruitor și în brazda lui binecuvântată rodește pâinea omenirii.

Lumea trebuie să creadă în plug, ca în semnul celei mai curate munci depe urma căreia trăește.

El începe munca țarinelor primăvara; el o sfârșește toamna.

El deschide sânul pământului, sporindu-i rodirea, el împrăștie pe ogoarele învălurate de cormana lui, dulcea mireasmă a brazdeli proaspete.

Să ne plecăm deci cu iubire pe coarnele lui și să-l prețuim după cuviință.

Omenirea nu poate trăi fără el.

AVIZ.

Oficiul Cassei Vener. Consistor, ca să poată solvi impozitele pentru sesiile reduse și vacante, acăror venituri intră în fondul preoțesc, poștește pe frații preoți din parohiile unde avem astfel de sesi, să erueze la primării cât fac acele impozite și să raporteze cu grabire Cassei eparhiale.

INFORMAȚIUNI.

Recepția Scriitorilor români la P. S. S. episcopul Grigorie al Aradului. Cu ocazia vizitei Scriitorilor români la Arad, a fost organizată o recepție la P. S. S. episcopul Grigorie. La ora 1 și jumătate au fost primiți de către P. S. S. d-ului Ion Minulescu, Viadimir Nicoară, George Gregorian, Mircea Demian, sosiți de la București și Cluj. Au luat parte deasemenea: protopopul Ștefan Cloroianu de la Comlăușul-bănățean, asesor consistorial M. Păcățianu, d-ului dr. Cornel Iancu, Const-Popa, consilier cultural din partea municipiului, și ziaristii Al. Neagură, prof. Isaia Tolan și prof. Ed. I. Găvănescu. Intreaga asistență a fost reținută la dejun de către P. S. S. episcopul Grigorie.

La ora 3 și jumătate invitații s'au retras. P. S. S. episcopul Grigorie al Aradului s'a scuzat că nu poate asista la șezătoarea Scriitorilor români, urmând să plece la ora 5 la adunarea generală a Astei de la Caransebeș.

Societatea academică „Episcopul Grigorie“ a studenților de la Academia Teologică ort. rom. din Arad, și-a ținut adunarea generală ordinară de constituire pe anul academic 1930—31, joi în 20 Noembrie a. c. în sala festivă a academiei. Odată cu votarea noilor statute, societatea în unanimitate a aclamat ca patron real pe viață și patron spiritual pentru totdeauna pe P. S. S. Episcopul Grigorie al Aradului, al cărui nume societatea îl va purta de acum înainte, ca un modest și pios omagiu, pe care tinerii clerici îl aduc apostolatului fecund și râvnei inepuizabile, pe cari marele lor Chiriarh le pune în slujba ortodoxismului și a culturii românești.

Dea Domnul ca spiritul de abnegațiune și setea nepotolită de muncă, cari caracterizează personalitatea distinsului prelat, să însuflețească și pe actualii și viitorii membri ai societății și purtători ai cuvântului lui Hristos, inspirându-le nobilele virtuți ale Arhierelui, pe care ei și l-au ales ca simbol și model de orientare în viață!

Votându-se statutele sa ales următorul comitet de conducere:

Președinte Poleacu Ioan a. IV; Vice-președinte Barbă Gheorghe a. IV; Secretar Socaciu I. a III; Cassier Luminos V. a. II.; Notar Faur V. a. II.; Bibliotecar I. Tămaș O. a. IV; Bibliotecar II. Șerb Gh. a. II.; Cenzori: Luca Gh. a. III.; Șeran I. a. III.; Savi V. a. III; Supleanți: Balos I. a. III.; Vancu Gr. a. III.; Popa I. a. I.

Asociația culturală „Astra“ a hotărât să lucreze așa fel ca dintr'o comună deocamdată — cu vremea apoi din alte comune — să facă o comună model, adică așa cum ar trebui să fie fiecare comună românească: cu casa culturală, cu bae populară, radio, cu cooperativă, cu asigurări de viață, de boală, asigurarea vitelor, contra focului etc. Bun lucru.

Sfințirea drapelului filialei Arad a soc. ceferiste „Vagonul“. Ieri a avut loc în catedrala din Arad sfințirea drapelului filialei Soc. c. f. r. „Vagonul“.

Serbarea a luat proporțiile unei adevărate sărbători a ceferiștilor, și a fost onorată cu prezența d-lor Ștefan Ciceo-Pop, președintele Camerei deputaților, Voicu-Nițescu, ministrul comunicațiilor și Stan Vidrighin, directorul general al C. F. R. Nașii drapelului au fost: P. S. S. Episcopul Grigorie, d. Voicu Nițescu și d. Vidrighin.

Dela gară, unde toate autoritățile au fost întru întâmpinarea oaspeților, s'a format un cortegiu de peste o mie de persoane, care a străbătut bulevardul central și str. Eminescu, până la Catedrală, unde a avut loc botezul. Aici P. S. S. Episcopul Grigorie a ținut o predică însuflețită, apoi a vorbit d. ministru Nițescu.

Impunătorul cortegiu s'a înapoiat la amiază la gară. Aici a avut loc un banchet, la care au vorbit: P. S. S. Episcopul Grigorie, ministrul V. Nițescu, insp. Ispravnicu, d-ului Teodorescu, Safta ș. a. Seria cuvântărilor a încheiat-o d. Vidrighin, care a vorbit despre economii și despre înlăturarea celor nechemați de la C. F. R.

„Tainița“ vechilor domnitori moldoveni. — Cu prilejul lucrărilor pentru întărirea clădirii palatului administrativ din Iași, s'a dat de un tunel bine boltit, făcut de sute ani. Acest tunel secret făcea legătură pe sub pământ între palatul domnesc din Iași și mănăstirea Cetățuia. Se crede, că de acest tunel se serveau, pe vremuri, unii domnitori moldoveni, când vroiau să plece, fără ca să fie văzuți de nimeni, din palatul domnesc.

Noul palat al ziarului „Universul“ din București s'a sfințit în ziua de 2 Noembrie. A fost față și I. P. S. Patriarh. Suntem bucuroși că, după o muncă grea de 48 de ani, cel mai mare și mai bun ziar românesc, a izbutit să aibă un palat mareț, după toate cerințele tehnicei vremurilor noi și vrednic de gospodăria sa cumpănită și lucrarea sa românească fără răgaz, pusă, zi cu zi și ceas cu ceas, în slujba luminării țării românești.

La Internatul Diecezan de fete din Arad se caută, pentru 1 Ianuarie, odoamnă (fără copii) sau o d-șoară, ca supraveghetoare de ordine. Condițiunile sunt: vârsta 25—40 ani, să fie deplin sănătoasă, harnică, să știe coase și să aibă o conduită morală ireproșabilă. Leafa e 1500 Lei lunar.

Informațiuni detaliate se pot lua la Dir. Int. în fiecare zi între orele 11—1.

Mulțumiri.

Subscriși aducem, pe calea aceasta, cele mai călduroase mulțumiri Prea Cucernicilor Preoți, pe cum și tuturor aceloră, cari au participat la înmormântare, ori și-au exprimat condolențele lor cu ocazia reposării scumpului nostru tată, preotul Ioan Căpitan.

Familia Căpitan

Rugăminte.

„Decanatul Facultății de Teologie din București roagă pe toți frații preoți ca, dacă au vre-o colecție de „reviste“ „sau“ „ziare“, biblil românești vechi, ca și orice alte lucrări de literatură bisericească românească, veche sau nouă, să le ofere bibliotecii Facultății Biblioteca — în limitele sumelor de care dispune și după valoarea lor — le va plăti“.

Parohii vacante.

Conform ordinului Veneratului Consiliu eparhial ort. român nr. 6478/1930, pentru îndeplinirea parohiei a II-a din Seceani, protopopiatul Vinga, se publică din nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul diecezan „Biserica și Școala“

Venitele parohiei sunt:

1. Sesiunea parohială.
2. Casa parohială.
3. Birul legal.
4. Intregirea dotației preoțești dela Stat.
5. Stolele legale.

Alesul va catehiza elevii școalelor primare din loc, fără nici o remunerație dela comuna bisericească și va achita toate impozitele după beneficiul parohial. Parohia este de clasa I. (primă).

Reflectanții din alte dieceze numai cu învoirea P. Sf. Sale Părintelui Episcop pot concura.

Recursele ajustate cu documentele necesare și adresate consiliului parohial ort. rom. din Seceani, se vor înainta în termenul concursului Oficiului protopopesc ort. rom. din Vinga, iar reflectanții se vor prezenta, observând dispozițiile §-ului 33. din Regulamentul pentru parohii, în sf. biserică din Seceani, pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie.

Consiliul parohial ort. român din Seceani.

În înțelegere cu: Sava Tr. Seculin protopop ort. român. — □ — 2—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa primă din **Semlac**, devenită vacantă prin mutarea preotului Corneliu Vuia la parohia ort. rom. din Timișoara-Elisabetin, prin aceasta, la ordinul Ven. Consiliu Eparhial Nr. 6623/930, se publică din nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“

Venitele sunt: 1. Una sesie parohială, pământ arător, 2. 400 stg. □ intravilan grădină, 3. 400 Lei bir parohial, 4. Stolele legale, 5. Eventuala întregire a salariului dela Stat. 6. Cortel în edificiul școlii confesionale bătrâne. Alesul va fi obligat a catehiza elevii ortodocși dela școalele primare din loc și va suporta toate dările după beneficiul împreună cu această parohie.

Doritorii de a reflecta la această parohie sunt poțitiți ca recursele adresate Consiliului parohial din Semlac, ajustate regulamentar, să le înainteze oficiului protopopesc din Arad în termenul concursual, în care restimp, pe lângă respectarea dispozițiilor cuprinse în § 33 din Regulamentul pentru parohii, vor avea să se prezinte în Sf. Biserică din loc, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie. — Cel cu bacalaureat de liceu vor fi preferați. Cel cari vor fi din altă dieceză, vor avea să dovedească, că pentru a putea recurge au consimțământul P. S. Sale Părintelui Episcop Diecezan din Arad.

Consiliul parohial ort. rom. din Semlac.

În înțelegere cu Traian Vățianu m. p. protopop.

— □ —

2-3

No. 6580/1930.

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu Eparhial cu Nr. 6580/1930, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în org. of. „Biserica și Școala“, pentru îndeplinirea postului de paroh la *parohia a II-a din Pâncota*, devenită vacantă prin pensionarea parohului Filip Leuca. Parohia este de clasa I.

Venitele sunt: 1. Una sesie parohială pământ arabil. 2. Locuință în fosta școală confesională de lângă Sf. Biserică, cu grădină. 3. Relut de bir Lei: 300 anual dela epitropia parohială. 4. Stolele legale. 5. Intregirea dotației dela Stat.

Alesul va fi obligat: a predica, când este de rând la serviciu, a catehiza la școalele cari i se vor designa, fără altă remunerație, a suporta toate impozitele după beneficiul împreună cu acest post

Parohia fiind de clasa I-a, dela reflectanți se cere cvalificațiune de clasa primă.

Doritorii de a ocupa această parohie sunt poțitiți ca recursele ajustate regulamentar, adresate Consiliului parohial ort. rom. din Pâncota, să le înainteze oficiului protopopesc ort. rom. din Șiria în termenul concursual, în care, pe lângă respectarea dispozițiilor cuprinse în § 33. din Regulamentul pentru parohii, vor avea să se prezinte în Sf. Biserică din Pâncota, spre a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorie. Cel din altă dieceză vor avea să producă — în scris — consimțământul P. Sf. Sale Părintelui Episcop diecezan din Arad.

Dat în șed. Cons. par. ort. rom. din Pâncota, la 2 Noembrie 1930.

(ss) Filip Leuca
președ. cons. par.

(ss) Gheorghe Morodan
notarul cons. par.

În înțelegere cu: (ss) Mihail Lucuța ppresbiteru
Șiriel. — □ — 2—3

Redactor responsabil: SIMION STANA.